

Suvestinė redakcija nuo 2016-11-03 iki 2017-12-01

Isakymas paskelbtas: Žin. 2011, Nr. [147-6900](#), i. k. 111203NISAK0001-293

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

DĖL PREKYBOS GAMTINĖMIS DUJOMIS TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2011 m. lapkričio 28 d. Nr. 1-293

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo 5 straipsnio 11 punktu, Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatymo 22 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. rugsėjo 21 d. nutarimo Nr. 1104 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymą ir Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo pakeitimo įstatymo įgyvendinimo įstatymą ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. liepos 11 d. nutarimo Nr. 725 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymą“ ir 2009 m. spalio 14 d. nutarimo Nr. 1317 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymą“ pripažinimo netekusiais galios“ 1.3 punktu,

Preambulės pakeitimai:

Nr. [1-54](#), 2013-03-05, Žin., 2013, Nr. 27-1300 (2013-03-13), i. k. 113203NISAK00001-54

Nr. [1-283](#), 2016-10-28, paskelbta TAR 2016-10-28, i. k. 2016-25870

t v i r t i n u Prekybos gamtinėmis dujomis taisykles (pridedama).

Energetikos ministras

Arvydas Sekmoka

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos energetikos ministro
2011 m. lapkričio 28 d. įsakymu Nr. 1-293

PREKYBOS GAMTINĖMIS DUJOMIS TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Prekybos gamtinėmis dujomis taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato prekybos gamtinėmis dujomis Lietuvos Respublikos teritorijoje būdus, tvarką ir sąlygas bei reglamentuoja gamtinių dujų rinkos dalyvių tarpusavio santykius vykdant prekybą gamtinėmis dujomis.

2. Šių Taisyklių tikslas – sudaryti teises ir organizacines sąlygas asmenims prekiauti gamtinėmis dujomis skaidrioje ir konkurencingoje gamtinių dujų rinkoje, tarp jų užtikrinant prekybos gamtinėmis dujomis alternatyvų vystymąsi ir galimybę gamtinių dujų rinkos dalyviams efektyviai pasinaudoti Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme, Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatyme nustatytais prekybos galimybėmis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-54](#), 2013-03-05, Žin., 2013, Nr. 27-1300 (2013-03-13), i. k. 113203NISAK00001-54

Nr. [1-283](#), 2016-10-28, paskelbta TAR 2016-10-28, i. k. 2016-25870

3. Šios Taisyklės yra privalomos visiems asmenims, parduodantiems ir (ar) perkantiems gamtines dujas Lietuvos Respublikos teritorijoje.

4. Šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos:

4.1. *Neteko galios nuo 2013-03-14*

Punkto naikinimas:

Nr. [1-54](#), 2013-03-05, Žin. 2013, Nr. 27-1300 (2013-03-13), i. k. 113203NISAK00001-54

4.2. **Gamtinių dujų biržos dalyvių registras** – rinkos operatoriaus duomenų bazėje pateikta informacija apie dujų rinkos dalyvius, perkančius ir (ar) parduodančius gamtines dujas gamtinių dujų biržoje.

4.3. **Gamtinių dujų pirkimo–pardavimo sutartis** (toliau – **pirkimo–pardavimo sutartis**) – dvišalė gamtinių dujų pirkimo–pardavimo sutartis, kurią tiekimo įmonė sudaro su kita tiekimo įmone, vartotoju ar sistemos operatoriumi ir kuri suteikia teisę šiose Taisyklėse nustatytais būdais, tvarka ir sąlygomis perparduoti gamtines dujas.

4.4. **Gamtinių dujų pirkimo–pardavimo ir paslaugų teikimo sutartis** (toliau – **pirkimo–pardavimo ir paslaugų teikimo sutartis**) – dvišalė gamtinių dujų pirkimo–pardavimo sutartis, kurią su gamtinių dujų vartotoju sudaro tiekimo įmonė arba skirstymo sistemos operatorius (garantinio gamtinių dujų tiekimo atveju) ir kuria susitariama dėl gamtinių dujų pirkimo–pardavimo jų pristatymo vietoje vartotojo poreikiams tenkinti ir dėl perdavimo ir (ar) skirstymo sistemos operatoriaus teikiamų dujų perdavimo ir (ar) skirstymo paslaugų.

4.5. **Gamtinių dujų pristatymo laikotarpis** (toliau – **pristatymo laikotarpis**) – vienos dienos, nustatyto dienų skaičiaus, savaitės, mėnesio, ketvirčio, metų ar ilgesnis laikotarpis, per kurį perkamos ir parduodamos gamtinės dujos. Dienos, mėnesio, ketvirčio ir metų laikotarpis prasideda pirmos laikotarpio dienos 7.00 val. ir baigiasi kito laikotarpio pirmos dienos 7.00 val., savaitės laikotarpis prasideda pirmadienį 7.00 val. ir baigiasi kitos savaitės pirmadienį 7.00 val. 2015 m. sausio 1 dieną pirma laikotarpio diena prasideda 9.00 val. ir baigiasi kitos laikotarpio pirmos dienos 7.00 val.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-348](#), 2014-12-30, paskelbta TAR 2014-12-30, i. k. 2014-21103

4.6. **Gamtinių dujų pristatymo para** (toliau – **pristatymo para**) – para, per kurią faktiškai tiekiamos ir vartojamos gamtinės dujos, prasidedanti kiekvienos dienos 7.00 val. ir

pasibaigianti kitos dienos 7.00 val. 2015 m. sausio 1 dieną prasidedanti 9.00 val. ir pasibaigianti kitos dienos 7.00 val.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-348](#), 2014-12-30, paskelbta TAR 2014-12-30, i. k. 2014-21103

4.7. **Gamtinių dujų pristatymo vieta** (toliau – **pristatymo vieta**) – vartotojo įrenginių prijungimo prie gamtinių dujų perdavimo ar skirstymo sistemos taškas, kuriame užtikrinamas fizinis gamtinių dujų tiekimas vartojimo poreikiams tenkinti.

4.8. **Gamtinių dujų rinkos dalyviai** (toliau – **rinkos dalyviai**) – gamtinių dujų vartotojai, tiekimo įmonės, taip pat gamtinių dujų sistemų operatoriai – perdavimo sistemos operatorius, skirstymo sistemų operatoriai, laikymo sistemų operatoriai ir suskystintų gamtinių dujų (toliau – SGD) sistemų operatoriai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-283](#), 2016-10-28, paskelbta TAR 2016-10-28, i. k. 2016-25870

4.9. **Gamtinių dujų rinkos kontraktinis balansas** (toliau – **rinkos kontraktinis balansas**) – rinkos operatoriaus raštu ar elektronine forma sudaromas dokumentas, kuriame nurodoma rinkos dalyvių visų per kiekvieną pristatymo parą gamtinių dujų biržoje parduotų ir nupirktų gamtinių dujų suma. Rinkos kontraktinis balansas skirtas perdavimo sistemos operatoriaus funkcijoms atlikti.

4.10. **Prekybos gamtinėmis dujomis ataskaitinis laikotarpis** (toliau – **ataskaitinis laikotarpis**) – vienas kalendorinis mėnuo, per kurį perkamos ir parduodamos gamtinės dujos.

4.11. **Prekybos gamtinėmis dujomis vieta** (toliau – **prekybos vieta**) – perdavimo sistemos operatoriaus, atsižvelgiant į techninius ir saugumo reikalavimus, nustatytas gamtinių dujų perdavimo sistemos virtualus prekybos taškas, kuriame prekiaujama gamtinėmis dujomis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-348](#), 2014-12-30, paskelbta TAR 2014-12-30, i. k. 2014-21103

4.12. **Prekybos gamtinių dujų biržoje reglamentas** (toliau – **prekybos reglamentas**) – dokumentas, nustatantis prekybos gamtinių dujų biržoje taisykles, įskaitant teisės prekiauti gamtinių dujų biržoje suteikimo ir atšaukimo, pavedimų pirkti ir parduoti pateikimo tvarkos, biržos dalyvių atsiskaitymų ir kitus su prekyba gamtinių dujų biržoje susijusius klausimus.

4.13. **Trumpalaikė gamtinių dujų pirkimo–pardavimo sutartis** (toliau – **trumpalaikė pirkimo–pardavimo sutartis**) – pirkimo–pardavimo sutartis, sudaroma trumpesniai nei vienų metų laikotarpiui.

4.14. Kitos šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatyme, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme, Lietuvos Respublikos suskystintų gamtinių dujų terminalo įstatyme ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. lapkričio 7 d. nutarime Nr. 1354 „Dėl gamtinių dujų tiekimo diversifikavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas).

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-54](#), 2013-03-05, Žin., 2013, Nr. 27-1300 (2013-03-13), i. k. 113203NISAK00001-54

Nr. [1-283](#), 2016-10-28, paskelbta TAR 2016-10-28, i. k. 2016-25870

II. PREKYBOS GAMTINĖMIS DUJOMIS BŪDAI

5. Prekyba gamtinėmis dujomis (toliau – dujos) vykdoma šiais būdais:

5.1. pagal pirkimo–pardavimo sutartis – su vartotojais, kitomis tiekimo įmonėmis ir (ar) sistemų operatoriais dujomis prekiauja tiekimo įmonės;

5.2. pagal pirkimo–pardavimo ir paslaugų teikimo sutartis – su vartotojais dujomis prekiauja tiekimo įmonės ir skirstymo sistemos operatoriai (garantinio tiekimo atveju);

5.3. perkant ir (ar) parduodant dujas dujų biržoje (toliau – birža) – prekiauja šiose

Taisyklėse nustatytus reikalavimus atitinkantys ir biržoje užsiregistravę rinkos dalyviai;

5.4. perkant ir (ar) parduodant dujas energijos išteklių biržoje – prekiauja šiose Taisyklėse nustatytus reikalavimus atitinkantys ir energijos išteklių biržoje užsiregistravę rinkos dalyviai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-54](#), 2013-03-05, *Žin.*, 2013, Nr. 27-1300 (2013-03-13), i. k. 113203NISAK00001-54

6. Prekyba dujomis perdavimo sistemos balansavimo tikslais tarp perdavimo sistemos operatoriaus ir rinkos dalyvių yra vykdoma perdavimo sistemos operatoriaus parengtose ir, suderinus su Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija), patvirtintose balansavimo taisyklėse bei Komisijos patvirtintoje balansavimo kainų skaičiavimo metodikoje nustatyta tvarka.

6¹. Prekyba dujomis vykdoma energijos vienetais – megavatvalandėmis (MWh), naudojant dujų viršutinį šilumingumą.

Papildyta punktu:

Nr. [1-348](#), 2014-12-30, paskelbta TAR 2014-12-30, i. k. 2014-21103

6². Prekyba SGD terminalo būtinojo kiekio pertekliumi yra vykdoma Apraše nustatytais būdais ir tvarka. Išdujinto SGD terminalo būtinojo kiekio pertekliaus pardavimo aukcioną, organizuoja rinkos operatorius paskirtojo tiekėjo prašymu, vadovaujantis Aprašo nuostatomis, šiomis Taisyklėmis ir rinkos operatoriaus parengtais ir su Komisija suderintais aukciono organizavimo nuostatais, kuriuose nustatoma procedūrinė aukciono organizavimo tvarka.

Papildyta punktu:

Nr. [1-283](#), 2016-10-28, paskelbta TAR 2016-10-28, i. k. 2016-25870

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-290](#), 2016-11-04, paskelbta TAR 2016-11-04, i. k. 2016-26358

III. BENDRIEJI REIKALAVIMAI PREKYBAI DUJOMIS PAGAL SUTARTIS

7. Prekiauti dujomis pagal pirkimo–pardavimo sutartis ar pirkimo–pardavimo ir paslaugų teikimo sutartis turi teisę tiekimo licenciją turinčios įmonės arba skirstymo sistemų operatoriai (garantinio dujų tiekimo atveju).

8. Sutarčių sąlygos nustatomos abipusiu šalių sutarimu, vadovaujantis Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme ir šiose Taisyklėse nustatytais reikalavimais.

9. Tiekimo įmonės, importuojančios dujas į Lietuvos Respubliką, deklaruoja perdavimo sistemos operatoriumi importuojamų dujų kiekius perdavimo sistemos operatoriaus patvirtintose naudojimosi sistema taisyklių nustatyta tvarka, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme.

10. Rinkos dalyvis, pageidaujantis pagal pirkimo–pardavimo sutartį įsigyti dujų kiekius transportuoti perdavimo ir (ar) skirstymo sistema, privalo sudaryti dujų perdavimo ir skirstymo paslaugų sutartis su atitinkamos sistemos operatoriumi, atitinkamam laikotarpiui įsigyti perdavimo sistemos techninius pajėgumus bei suderinti transportuojamus dujų kiekius.

11. Sistemų operatoriai teikia dujų perdavimo ir (ar) skirstymo paslaugas vartotojui tiesiogiai tik tuo atveju, jei vartotojas perka dujas prekybos vietoje ir turi sudaręs pirkimo–pardavimo sutartį su tiekimo įmone ir (ar) įsigijęs dujas biržoje ar energijos išteklių biržoje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-54](#), 2013-03-05, *Žin.*, 2013, Nr. 27-1300 (2013-03-13), i. k. 113203NISAK00001-54

IV. PREKYBA DUJOMIS PAGAL PIRKIMO–PARDAVIMO IR PASLAUGŲ TEIKIMO SUTARTIS

12. Šiame skirsnyje nustatyta tvarka dujas perka vartotojai, neketinantys prekiauti biržoje ar energijos išteklių biržoje dujomis, sudarę su tiekimo įmone ar skirstymo sistemos operatoriumi (garantinio tiekimo atveju) pirkimo–pardavimo ir paslaugų teikimo sutartį.

13. Sudarant pirkimo–pardavimo ir paslaugų teikimo sutartis, nustatomi šie reikalavimai, kurie privalomai taikomi sistemų operatoriams ir tiekimo įmonėms, išskyrus atvejus, kai vartotojo pageidavimu sistemos operatorius ar tiekimo įmonė ir vartotojas susitaria dėl kitų dujų pirkimo ir pardavimo sąlygų:

13.1. buitiniams vartotojams dujos parduodamos standartinėmis sąlygomis pristatymo vietoje ir neribojant suvartojamų dujų kiekio. Dujų tiekimo įmonės ir sistemų operatoriai savo interneto tinklalapiuose skelbia Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintas ir su Valstybine vartotojų teisių apsaugos tarnyba suderintas su buitinais vartotojais sudaromų gamtinių dujų pirkimo–pardavimo ir (ar) paslaugų teikimo sutarčių standartines sąlygas;

13.2. vartotojams, kurie per metus suvartoja ne daugiau kaip 20 tūkst. m³ gamtinių dujų, dujos parduodamos pristatymo vietoje, pirkimo–pardavimo ir paslaugų teikimo sutartyje nenustatant konkrečių suvartojamų dujų kiekų.

14. Pirkimo–pardavimo ir paslaugų teikimo sutarties sąlygos turi apimti dujų perdavimo ir skirstymo paslaugų teikimo sąlygas, todėl galutinėje dujų kainoje įvertinama atitinkamo sistemos operatoriaus teikiamų paslaugų kaina.

15. Dujų kiekiai, nupirkti ir parduoti pagal pirkimo–pardavimo ir paslaugų teikimo sutartį, nustatomi pagal dujų apskaitos prietaisų rodmenis pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui, jeigu sutartyje nenumatyta kitaip.

V. PREKYBA DUJOMIS PAGAL PIRKIMO–PARDAVIMO SUTARTIS

16. Šiame skirsnyje nustatyta tvarka dujas perka tiekimo įmonės, vartotojai ar kiti rinkos dalyviai, sudarę su tiekimo įmone pirkimo–pardavimo sutartį. Jeigu rinkos dalyvis pageidauja įsigytų dujų kiekius transportuoti perdavimo ir (ar) skirstymo sistema, jis privalo sudaryti paslaugų teikimo sutartį su atitinkamos sistemos operatoriumi, kaip nurodyta šių Taisyklių 10 punkte.

17. Rinkos dalyviai gali sudaryti ilgalaikes ar trumpalaikes pirkimo–pardavimo sutartis.

18. Pirkimo–pardavimo sutartyje nurodytas dujų kiekis, kai sutartis sudaroma ilgesniam kaip vieno mėnesio laikotarpiui, dalijamas mėnesiais, o mėnesinis ar trumpesnio laikotarpio kiekis, jei sutartis sudaroma trumpesniam kaip vieno mėnesio laikotarpiui, dalijamas tolygiai kiekvienai parai arba šalių susitarimu padalijamas fiksuojant konkretų kiekvienos paros dujų kiekį – sudarant tiekimo grafiką.

19. Pagal pirkimo–pardavimo sutartis prekiaujama kiekvieną parą, todėl rinkos dalyviai privalo fiksuoti per kiekvieną parą nupirktų ir parduotų dujų kiekį.

20. Pirkimo–pardavimo sutarties šalys turi teisę koreguoti dujų tiekimo grafiką, tai yra – didinti ar mažinti tiekiamų ir vartojamų dujų kiekį, per visą dujų pristatymo pagal sutartį laikotarpį, tačiau ne vėliau kaip iki paskutinės darbo dienos, einančios prieš pristatymo parą, 13.00 val.

21. Jei tiekimo įmonė nustatytu laiku nepatvirtina ar neatšaukia vartotojo ar kito dujas perkančio rinkos dalyvio deklaruojamo kitos pristatymo paros dujų kiekio, lieka galioti vartotojo ar kito dujas perkančio rinkos dalyvio pareikšti pristatymo paros kiekiai. Tokiu atveju laikoma, kad tiekimo įmonė patvirtino vartotojo ar kito dujas perkančio rinkos dalyvio pateiktą prašymą. Tiekimo įmonė gali netvirtinti (atšaukti) vartotojo ar kito dujas perkančio rinkos dalyvio deklaruojamų kitos pristatymo paros dujų kiekių, jei šie neatitinka iš anksto nustatyto pristatymo paros dujų kiekio, kaip nurodyta šių Taisyklių 20 punkte.

22. Vartotojas ar kitas rinkos dalyvis, perkantis dujas pagal pirkimo–pardavimo sutartis iš dviejų ar daugiau tiekimo įmonių, paskirsto ir suderina jam tiekiamų dujų srautus su šiomis įmonėmis pirkimo–pardavimo sutartyse nustatyta tvarka, vadovaujantis mažiausios pirkimo kainos kriterijumi, išskyrus atvejus, kai tiekimo įmonė ir vartotojas ar kitas dujas perkantis rinkos dalyvis susitaria kitaip.

23. Paskutinis iki pristatymo paros pirkimo–pardavimo sutarties šalių suderintas dujų kiekis, laikantis šiose Taisyklėse nustatytų reikalavimų, pripažįstamas faktiškai parduotu ir nupirktu dujų kiekiu, kurį tiekimo įmonė privalo patiekti vartotojui ar kitam dujas perkančiam rinkos dalyviui, kuris privalo už patiektą dujų kiekį sumokėti tiekimo įmonei. Toks dujų kiekis negali būti koreguojamas pasibaigus pristatymo laikotarpiui, išskyrus atvejus, kai vartotojo ar kito dujas perkančio rinkos dalyvio pageidavimu tiekimo įmonė ir vartotojas ar kitas dujas perkantis rinkos dalyvis susitaria kitaip.

24. Rinkos dalyviai, prekiaujantys dujomis pagal pirkimo–pardavimo sutartį, ne vėliau kaip iki paskutinės darbo dienos, einančios prieš pristatymo laikotarpio pradžią, 13.00 val. informuoja perdavimo sistemos operatorių apie pirkimo–pardavimo sutarties sudarymą ar jos pakeitimą (įskaitant ir tiekimo grafiko pakoregavimą), jeigu perdavimo sistemos operatoriaus nustatytose balansavimo taisyklėse nenumatyta kitaip.

VI. PREKYBA DUJOMIS BIRŽOJE

25. Prekiauti dujomis biržoje gali šių Taisyklių reikalavimus atitinkantys rinkos dalyviai, pasirašę biržos dalyvio sutartį su rinkos operatoriumi. Biržos dalyvio sutarties standartinės sąlygos skelbiamos rinkos operatoriaus interneto tinklalapyje kartu su prekybos reglamentu.

26. Prekybos reglamente nustatomas prekybos pradžios, pabaigos ir rezultatų paskelbimo laikas, atsiskaitymų tvarka, prievolių įvykdymo užtikrinimo būdas, dydis ir kitos prekybos biržoje sąlygos, privalomos visiems biržos dalyviams. Prekybos reglamentą parengia ir, suderinęs su Komisija, tvirtina bei savo interneto tinklalapyje skelbia rinkos operatorius.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-54](#), 2013-03-05, *Žin.*, 2013, Nr. 27-1300 (2013-03-13), i. k. 113203NISAK00001-54

27. Prekyba biržoje organizuojama prekybos vietoje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-348](#), 2014-12-30, paskelbta TAR 2014-12-30, i. k. 2014-21103

28. Pirkti ir parduoti dujas biržoje gali visi biržos dalyviai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-19](#), 2015-01-26, paskelbta TAR 2015-01-29, i. k. 2015-01286

29. Biržoje galima parduoti tik tokį dujų kiekį, kurį biržos dalyvis yra įsigijęs pagal pirkimo–pardavimo sutartį ir (ar) biržoje.

30. Prekyba biržoje organizuojama 4.5 papunktyje nustatytiems pristatymo laikotarpiams. Rinkos operatoriaus sprendimu prekyba biržoje gali būti organizuojama ir kitiems pristatymo laikotarpiams.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-54](#), 2013-03-05, *Žin.*, 2013, Nr. 27-1300 (2013-03-13), i. k. 113203NISAK00001-54

Nr. [1-348](#), 2014-12-30, paskelbta TAR 2014-12-30, i. k. 2014-21103

31. Biržos sesijos metu vykdomos prekybos dujomis pristatymo laikotarpiai nustatomi vadovaujantis prekybos reglamentu.

32. Prekybos biržoje sesijos turi vykti darbo dienomis ir ne trumpiau kaip iki 13 val. Prekybos biržoje sesijos gali vykti ir poilsio bei oficialių švenčių dienomis. Tikslus prekybos biržoje sesijos laikas nustatomas prekybos reglamente.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-54](#), 2013-03-05, *Žin.*, 2013, Nr. 27-1300 (2013-03-13), i. k. 113203NISAK00001-54

33. Pasiūlymai pirkti ir (ar) parduoti dujas biržoje teikiami anonimiškai, tai yra – biržos dalyviams nėra teikiama ir negali būti prieinama informacija apie kitas sandorių, sudarytų

biržoje, šalis.

34. Biržos dalyvių pasiūlymai pirkti dujas išdėstomi kainos mažėjimo tvarka, o pasiūlymai parduoti dujas – kainos didėjimo tvarka. Prioriteto tvarka realizuojami pirkimo pasiūlymai didžiausia kaina ir pardavimo pasiūlymai mažiausia kaina. Kiekvieno dujų pirkimo ar pardavimo sandorio biržoje kaina nustatoma pagal pirmesnio pateikto pasiūlymo pirkti ar parduoti kainą, jei pirkėjas sutinka pirkti už pirkimo pasiūlyme nurodytą ar mažesnę kainą, o pardavėjas sutinka parduoti už pardavimo pasiūlyme nurodytą ar didesnę kainą.

35. Prekybos biržoje rezultatai, kurių pagrindu gali būti teikiamos sąskaitos už parduotas ir nupirktas dujas, pateikiami biržos dalyviams prekybos dieną po prekybos sesijos uždarymo ir prekybos rezultatų ataskaitos suformavimo iki prekybos reglamente nustatyto termino.

36. Atsiskaitymų tarp biržos dalyvių už biržoje sudarytus dujų pirkimo ir pardavimo sandorius tvarka nustatoma prekybos reglamente. Prekybos reglamente nustatoma atsiskaitymų sistema bei rinkos operatoriaus dalyvavimas organizuojant šios sistemos veikimą.

37. *Neteko galios nuo 2015-01-01*

Punkto naikinimas:

Nr. [1-348](#), 2014-12-30, paskelbta TAR 2014-12-30, i. k. 2014-21103

38. *Neteko galios nuo 2015-01-01*

Punkto naikinimas:

Nr. [1-348](#), 2014-12-30, paskelbta TAR 2014-12-30, i. k. 2014-21103

39. Kiekvieną prekybos biržoje sesijos dieną rinkos operatorius sudaro rinkos kontraktinį balansą, kuriame atsispindi kiekvieno biržos dalyvio visi iki šios prekybos biržoje sesijos ir per šią prekybos biržoje sesiją iki 14.00 val. ar vėliau, jeigu prekybos sesija trunka ilgiau nei iki 14.00 val. ir rinkos operatorius turi technines galimybes operatyviai apdoroti prekybos informaciją, sudaryti sandoriai, išskiriant biržoje parduotą ir nupirktą dujų kiekį, ir ne vėliau kaip iki 15.00 val. pateikia jį perdavimo sistemos operatoriui.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-54](#), 2013-03-05, Žin., 2013, Nr. 27-1300 (2013-03-13), i. k. 113203NISAK00001-54

40. Rinkos operatorius prekybos biržoje sesijos dieną ne vėliau kaip iki 16.00 val. pateikia kiekvienam biržos dalyviui ataskaitą apie visus jo sudarytus biržoje sandorius.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-54](#), 2013-03-05, Žin., 2013, Nr. 27-1300 (2013-03-13), i. k. 113203NISAK00001-54

41. Vartotojų, prekiaujančių biržoje, suvartojami dujų kiekiai apskaitomi kiekvieną parą.

42. Atsiskaitymai už biržoje sudarytus sandorius vykdomi:

42.1. už nupirktą dujų kiekį biržos dalyviai privalo sumokėti rinkos operatoriui per 2 (dvi) darbo dienas pasibaigus dujų pristatymo parai ar per ilgesnį laikotarpį, jeigu toks nurodytas prekybos reglamente;

42.2. už parduotą dujų kiekį rinkos operatorius privalo sumokėti biržos dalyviams per 4 (keturias) darbo dienas pasibaigus dujų pristatymo parai ar per ilgesnį laikotarpį, jeigu toks nurodytas prekybos reglamente.

43. Perdavimo sistemos operatorius kiekvieną prekybos sesijos dieną ne vėliau kaip iki 10.00 val. privalo savo interneto tinklalapyje skelbti ir operatyviai atnaujinti laisvus perdavimo sistemos pajėgumus aktualiuose taškuose.

44. Perdavimo sistemos naudotojas, prekiaujantis biržoje, privalo įsigyti pakankamus perdavimo sistemos techninius pajėgumus įsigytam dujų kiekiui transportuoti. Perdavimo sistemos naudotojas gali įsigyti perdavimo sistemos techninius pajėgumus perdavimo sistemos operatoriaus patvirtintų naudojimosi sistema taisyklių nustatyta tvarka, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme.

45. Tais atvejais, kai laisvi perdavimo sistemos pajėgumai yra mažesni nei pageidauja perdavimo sistemos naudotojas, toks perdavimo sistemos naudotojas turi įsigyti laisvų pajėgumų neviršijantį dujų kiekį arba laisvus pajėgumus viršijančiam įsigytų dujų kiekiui transportuoti įsigyti pertraukiamuosius perdavimo sistemos pajėgumus perdavimo sistemos operatoriaus patvirtintų naudojimosi sistema taisyklių nustatyta tvarka.

46. Rinkos operatoriui nutraukus biržoje sudarytą sandorį, kuris apima ateities pristatymo laikotarpį, su vienu iš dalyvių, taip pat yra nutraukiamas sandoris su dalyviu, kurio pavedimas buvo įvykdytas kartu su pirmiau nurodyto dalyvio pavedimu. Sandorio nutraukimo atveju dalyviams gali būti mokamos kompensacijos, jeigu tai nustatyta prekybos reglamente.

Papildyta punktu:

Nr. [1-348](#), 2014-12-30, paskelbta TAR 2014-12-30, i. k. 2014-21103

VII. PREKYBA DUJOMIS ENERGIJOS IŠTEKLIŲ BIRŽOJE

47. Prekiauti dujomis energijos išteklių biržoje gali šių Taisyklių reikalavimus atitinkantys rinkos dalyviai, pasirašę energijos išteklių biržos dalyvio sutartis su energijos išteklių biržos operatoriumi. Energijos išteklių biržos dalyvio sutarties standartinės sąlygos skelbiamos energijos išteklių biržos operatoriaus interneto tinklalapyje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-348](#), 2014-12-30, paskelbta TAR 2014-12-30, i. k. 2014-21103

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1-348](#), 2014-12-30, paskelbta TAR 2014-12-30, i. k. 2014-21103

48. Energijos išteklių biržos reglamente nustatomas prekybos pradžios, pabaigos ir rezultatų skelbimo laikas, atsiskaitymų tvarka, prievolių įvykdymo užtikrinimo būdas, dydis ir kitos prekybos energijos išteklių biržoje sąlygos, privalomos visiems energijos išteklių biržos dalyviams. Energijos išteklių biržos reglamentą rengia energijos išteklių biržos operatorius ir tvirtina Komisija. Energijos išteklių biržos operatorius energijos išteklių biržos reglamentą skelbia savo interneto tinklalapyje.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1-348](#), 2014-12-30, paskelbta TAR 2014-12-30, i. k. 2014-21103

49. Prekybai dujomis energijos išteklių biržoje taikomi tie patys reikalavimai kaip ir prekybai dujomis biržoje, nustatyti šių Taisyklių 27–46 punktuose.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-348](#), 2014-12-30, paskelbta TAR 2014-12-30, i. k. 2014-21103

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1-348](#), 2014-12-30, paskelbta TAR 2014-12-30, i. k. 2014-21103

Skyriaus pakeitimai:

Nr. [1-54](#), 2013-03-05, *Žin.*, 2013, Nr. 27-1300 (2013-03-13), i. k. 113203NISAK00001-54

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

50. Vartotojai (išskyrus buitinius vartotojus), tiekimo įmonės ir kiti rinkos dalyviai, prekiaujantys dujomis pagal pirkimo–pardavimo sutartis ir (ar) biržoje, energijos išteklių biržoje, yra atsakingi už suvartotų ar patiektų dujų balansą perdavimo sistemoje ir privalo turėti galiojančią sutartį su perdavimo sistemos operatoriumi, kurioje būtų nustatytos balansavimo sąlygos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1-54](#), 2013-03-05, *Žin.*, 2013, Nr. 27-1300 (2013-03-13), i. k. 113203NISAK00001-54

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1-54](#), 2013-03-05, *Žin.*, 2013, Nr. 27-1300 (2013-03-13), i. k. 113203NISAK00001-54

Nr. [1-348](#), 2014-12-30, paskelbta TAR 2014-12-30, i. k. 2014-21103

51. Rinkos dalyvis turi teisę gauti iš sistemų operatorių ir rinkos operatoriaus visą pagrįstai reikalaujamą informaciją apie tokio rinkos dalyvio dujų tiekimo ir vartojimo rezultatus.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1-54](#), 2013-03-05, Žin., 2013, Nr. 27-1300 (2013-03-13), i. k. 113203NISAK00001-54

Nr. [1-348](#), 2014-12-30, paskelbta TAR 2014-12-30, i. k. 2014-21103

52. Gamtinių dujų vartotojų teisių apsaugos priemonės nustato Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymas ir kiti teisės aktai.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1-54](#), 2013-03-05, Žin., 2013, Nr. 27-1300 (2013-03-13), i. k. 113203NISAK00001-54

Nr. [1-348](#), 2014-12-30, paskelbta TAR 2014-12-30, i. k. 2014-21103

53. Asmenys, pažeidę šias Taisykles, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [1-54](#), 2013-03-05, Žin., 2013, Nr. 27-1300 (2013-03-13), i. k. 113203NISAK00001-54

Nr. [1-348](#), 2014-12-30, paskelbta TAR 2014-12-30, i. k. 2014-21103

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-54](#), 2013-03-05, Žin., 2013, Nr. 27-1300 (2013-03-13), i. k. 113203NISAK00001-54

Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2011 m. lapkričio 28 d. įsakymo Nr. 1-293 "Dėl Prekybos gamtinėmis dujomis taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-348](#), 2014-12-30, paskelbta TAR 2014-12-30, i. k. 2014-21103

Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2011 m. lapkričio 28 d. įsakymo Nr. 1-293 „Dėl Prekybos gamtinėmis dujomis taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-19](#), 2015-01-26, paskelbta TAR 2015-01-29, i. k. 2015-01286

Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2011 m. lapkričio 28 d. įsakymo Nr. 1-293 „Dėl Prekybos gamtinėmis dujomis taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-283](#), 2016-10-28, paskelbta TAR 2016-10-28, i. k. 2016-25870

Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2011 m. lapkričio 28 d. įsakymo Nr. 1-293 „Dėl Prekybos gamtinėmis dujomis taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Įsakymas

Nr. [1-290](#), 2016-11-04, paskelbta TAR 2016-11-04, i. k. 2016-26358

Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2016 m. spalio 28 d. įsakymo Nr. 1-283 „Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2011 m. lapkričio 28 d. įsakymo Nr. 1-293 „Dėl Prekybos gamtinėmis dujomis taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ pakeitimo